

ved Siben deraf tillige var bestemt en vis Rente, saa vilde et saadant Forslag ikke nytte Noget. Det var mig iøvrigt i en vis Henseende behageligt, at han nu omtalte, at der kunde være nogen Nytte ved en saadan Bestemmelse om Renterne; thi navnlig disse stigende Renter have noget overordentlig Forsørrerist ved sig. De fremtræde som saa ganske lave for den første Uge; siden fordobles de rigtignok Uge for Uge, men den Fattige, som troer, at han vil kunne indløse sit Pant, og i Almindelighed ikke er nogen stor Regnemester, overveier ikke dette saa nøie. Nei, er der Noget, som Concurrencen skal kunne indvirke paa, saa er det netop Størrelsen af Renten. Naar den Fattige spørger om Noget med Hensyn til disse Laan, saa vil det være: Hvor høi Rente tages der? Men han vil aldrig spørge: Hvor længe kan det staae, inden jeg skal indløse det? Renten er det Eneste, han spørger om. Altsaa, hvis den frie Concurrence kan gjøre Noget til Bessyttelse for disse Folk, saa er det netop med Hensyn til Renten. Det ærede Medlem talte om 3 Maanedes; men jeg veed ikke, hvorfra han fik det; thi i mit Forslag staaer der ikke Noget om 3 Maanedes.

Tobiesen: Med Hensyn til den ærede sidste Talers Bemærkning om 3 Maanedes, vil jeg kun tillade mig at yttre, at jeg ikke har sagt, at det ærede Medlem har foreslaaet denne Tidsfrist, men at, saavidt jeg veed, er 3 Maanedes den Indløsningsstermin, der er fastsat for Assistentshuset. Hvad det angaaer, at jeg her nævnte Renten i Forbindelse med de to Punkter, som ere foreslaaede i Endringsforslaget under Nr. 2, skal jeg blot tillade mig at bemærke, at det stiller sig for mig saaledes, at en Bestemmelse om Renten er et nødvendigt Supplement til de to Bestemmelser, som her ere indførte om Indløsning og Realisation; thi, saafremt Pantelaaneren ikke er afflaaren fra at gjøre sig betalt for den Ulempe, det er for ham at skulle opbevare Panterne en lang Tid og realisere dem ved Auction, vil den ligefremme Følge af, at man paalægger ham disse to Under, være den, at han vil søge at gjøre sig betalt paa det Gebeet, hvor han er fri, nemlig Rentegebetet, ved at tage høiere Rente. Medens jeg

derfor, som jeg under 2den Behandling udtalte, er imod enhver Slags Indskrænkning, hvor Spørgsmaalet er om, at de to contraherende Parter, Laantageren og Laangiveren, forhandle med hinanden om, hvad der er Mit og Dit, saa kan jeg ikke see Andet, end at, naar man paa dette Gebeet vedtager to Bestemmelser, som ere Under for Laangiveren, men giver Slip paa en tredje Bestemmelse, hvorved man skulde affkøre ham fra gjennem Renten at gjøre sig betalt for at maatte underkaste sig de to Under, saa er det et mindre heldigt Forslag for Laansøgeren end det tidligere. — Hvad det angaaer, at jeg under forrige Behandling saa ofte nævnte, at Assistentshuset er saaledes indrettet, at man tør vente, at Den, der søger Laan der, kan ansee sig betrygget, saa kan jeg virkelig ikke komme til den Slutning af det Exempel, som den ærede sidste Taler ansførte. Naar de, der søge Laan, ikke gaae til Assistentshuset, naagtet dette tilbyder disse gode Conditioner, som den ærede sidste Taler vil have indført, saa synes det mig, at dette er et Beviis paa, at man ikke ved at indføre saadanne Bestemmelser kan virke Noget til Gaavn for Laansøgerne.

Ordføreren: Det er kun en ganske lille Bemærkning, som jeg vil knytte til den Forhandling, der nu er bleven ført. Den ærede Landstingsmand for Bornholm (Sonne) gjorde opmærksom paa det mærkelige Phænomen, som er blevet berettet i et Blad, at den allerførste Deel af de Pantelaan, som indgaaes her i Byen, indgaaes med en Indløsningsfrist af kun een Uge. Dertil bemærkede den ærede sidste Taler, at efter den store Concurrence, som der er, og da de Paagjældende kunne henvende sig til Assistentshuset, hvor der er en længere Indløsningsfrist, maa man, naar de lave sig nøie med en kortere Indløsningsfrist, antage, at det er, fordi de ikke have Noget derimod, fordi denne Pantelaanernes Betingelse convenerer dem. Dette er dog vistnok en urigtig Slutning. Den vilde vistnok være ganske rigtig, hvis man kunde antage, at hele denne Omsætning og Forretning altid fandt Sted paa en fuldstændig reel Maade; men det er netop det, som man ikke kan antage.